

Helduen literatura | ITZULPENEA

Gela bat norberarena
Virginia Woolf

Itzultzailea: Maria Colera Intxausti.
Consonni, 2013

Liburuak azpimarratzen dituztenentzat

EMAKUMEAK ETA LITERATURA gaiari buruzko bi hitzaldi dira lan honen oinarriak. Woolfen arabera “era guztietako aurreiritzi eta grinak pizten dituen gaia” da. Bi espaziotan kokatzen da bertan kontatutakoa: Oxbridge eta London. Lehena (Oxford/ Cambridge) unibertsitatea eta bigarrena British Museumekeo liburutegia. Lehenean agerian uzten du zein den emakumeek (izan) duten debekuz betetako egoera, eta honen aurrean “sexu baten segurtasun eta oparotasunaz eta bestearen pobrezia eta segurtasun gabeziak” delakoari buruz dabil. Bigarrenean “egia”ren bila abiatzen da eta gizonak emakumei buruz hamai-ka liburu idatzi dituztela aurkitzen du, aholku eta irain sortak, “ireki ere egin gabe” lasai utzi daitezkeen liburuak direla ondorioztatuz. Amorrua sentitzen duela agertzen da testuaren zati honetan behin baino gehiagotan, itzulpen honen edizioan azpimarratuta agertzen zaiguna.

Woolfek hau gaunditzeko bizitza osorako errenta eta norberaren gela aldarrikatzen ditu. Izenburuan dakusagu, lan honetako mezu nagusia baita: emakume idazleek behar dutena bere gela, urtean 500 liberako errenta eta pentsatzeko eta esateko askatasuna dira. Sorkuntzarako egoerarik onena zein den ere hizpide du, eta bere ustez, edozein idazlek literatura egiteko “gogoaren batasuna” behar du, gizonak haien maskulinitasunean gotortuta eta emakumeak haien femininitasunak mugatuta geratu gabe. Honen ostean gizonak idatzitako literaturan emakumeak nola agertzen diren azaltzen du, eta emakumeek garai desberdinetan idatzitako literatura aztertzen du, fase diferentek pasatu dituztela adieraziz eta hauek egindako ekarpenak zeintzuk izan diren eta izan daitezkeen aletuz.

Fikzioaren eta errealtatearen artean egiten du salto etengabe, emozioa eta arrazoa harilkatuz eta edertasunaren deskribapena gertakarietara buruzko iruzkin ironikoekin tartekatuz. Ondo-

rioen artean Emakumeak eta literatura gaiari buruz pentsatzen du “zorigaiztokoa dela idazten duen edonorentzat bere sexuan pentsatzea” lehenago aipatu dugun “gogo batasuna”ri garrantzia emanez. Bere entzule-irakurleei gomendatzen die mota eta gai guztietako liburuak idazteko eta gogoeta eta amets egiteko Shakespearearen balizko arreba haiengan jaito dadin, bere garaian izan ez zuen aukera haien bitartez izateko.

Literaturaz gozatzeko eta kontzientziak pizteko iruditzen zaigun lan erreferentzial eta ezaigun hau Consonnik ekarri du euskarara, Maria Coleraren itzulpenarekin, crowdfunding delako finantziazioaren bidez, eta bihotzez esker-tzen diegu ekimen hau. Hala ere pena txiki bat geratu zaigu izenburuarekin, itzulpen literala aukeratu beharrean *—A room of one’s own—* ego-kiagoa iruditzen zaigulako euskal kulturaren urteetan erabili izan den *Norberaren gela*, 1987an Mariasun Landak Emakumea eta literatura gaia zuen monografiko batean (*Jakin* 45) bere artikulurako erabili zuen itzulpena: “Virginia Woolfen *Norberaren gela*”, tradizio horri jarraipena emanez.

Amaitzeko esan nahiko nuke oso gustura berrirakurri dudala liburu hau, oraingoan euskaraz, eta irribarrea marraztu zaidala pasarte batzuek liburutik irten eta bere ibilbidea egin dutela egiaztatzean edo literaturari ikuspegi feministatik begiratzen hasi nintzaioneko garaia gogora ekartzean. Eta harrিতa geratu naiz, hain ezaguna zaidan liburu izanik ere, pasarte batzuk azpimarratu ditudalako, horretarako oso proposa baita lan hau, gogoangarriak diren eta azpimarratzeko moduko pasarte, dagoneko klasiko, ugari dituelako. ■

Amaia
Alvarez Uria

